

Prijestonica Cetinje
Sekretarijat za stambeno komunalne poslove i saobraćaj

**IZVJEŠTAJ O STANJU ISPUŠTANJA OTPADNIH VODA
ZA TERITORIJU PRIJESTONICE CETINJE
ZA 2022. GODINU**

Mart 2023. godine

Izveštaj o stanju ispuštanja otpadnih voda za teritoriju Prijestonice Cetinje za 2022. godinu

UVOD

Obaveza sačinjavanja Izveštaja o stanju ispuštanja otpadnih voda za teritoriju Prijestonice za 2022. godinu, proizilazi iz odredbi člana 17 stav 3 Zakona o upravljanju komunalnim otpadnim vodama ("Sl. list CG", br.002/17), a isti je izrađen u skladu sa članom 2 Pravilnika o sadržaju izveštaja o ispuštanju (dispoziciji) komunalnih otpadnih voda i biološki razgradivih industrijskih otpadnih voda ("Sl. list CG", br.078/17).

Komunalne otpadne vode, u smislu navedenog zakona, su otpadne vode iz domaćinstava ili mješavina te vode sa industrijskim otpadnim vodama i/ili atmosferskim otpadnim vodama.

Pravilnikom je propisano da godišnji izveštaj o stanju ispuštanja otpadnih voda sadrži podatke o:

- 1) aglomeracijama i organizovanju poslova upravljanja komunalnim otpadnim vodama u aglomeracijama;
- 2) procentualno izraženom broju stanovnika po aglomeracijama koji su povezani na kolektorski sistem i procentualno izraženom broju stanovnika po aglomeracijama koji su povezani na postrojenje za tretman otpadnih voda;
- 3) broju korisnika fizičkih i pravnih lica po aglomeracijama;
- 4) tehničkim karakteristikama kolektorskih sistema po aglomeracijama;
- 5) karakteristikama postrojenja za prečišćavanje komunalnih otpadnih voda;
- 6) broju ispusta, količini i kvalitetu ispuštanja komunalnih otpadnih voda po aglomeracijama;
- 7) opisu industrijskih sektora prisutnih na razmatranom području iz oblasti:
 - prerade mlijeka,
 - proizvodnje voća i povrća,
 - proizvodnje i flaširanja bezalkoholnih napitaka,
 - prerade krompira,
 - industrije mesa,
 - proizvodnje piva, alkohola i alkoholnih pića,
 - proizvodnje životinjske hrane od biljnih proizvoda,
 - proizvodnje želatina i lijepka od krzna, kože i kostiju,

Izveštaj o stanju ispuštanja otpadnih voda za teritoriju Prijestonice Cetinje
za 2022. godinu

- proizvodnje sladi i
 - industrije prerade ribe;
- 8) ispuštima, količini i kvalitetu ispuštenih biološki razgradivih industrijskih otpadnih voda po aglomeracijama;
 - 9) postrojenjima za prečišćavanje biološki razgradivih industrijskih otpadnih voda;
 - 10) broju uzetih uzoraka po parametru i broju odstupanja u kvalitetu u odnosu na broj uzoraka uzetih u toku godine ispuštene komunalne otpadne vode i biološki razgradivih industrijskih otpadnih voda u odnosu na propisane parametere, po aglomeracijama;
 - 11) broju komunalnih inspektora/policajaca, broju ostvarenih inspekcijskih kontrola u oblasti upravljanja komunalnim otpadnim vodama, broju izrečenih kazni i iznosu naplaćenih kazni; i
 - 12) zaključnim razmatranjima i preporukama za unaprijeđenje stanja upravljanja komunalnim i industrijskim otpadnim vodama.

Pri izradi Izveštaja korišćeni su podaci koji su Sekretarijatu za stambeno komunalne poslove i saobraćaj dostavljeni od strane DOO "Vodovod i kanalizacija-Cetinje", Službe komunalne policije i inspekcije i Sekretarijata za finansije i ekonomski razvoj.

SADRŽAJ IZVJEŠTAJA

- 1) Aglomeracije na teritoriji Prijestonice Cetinje i organizovanje poslova upravljanja komunalnim otpadnim vodama u aglomeracijama

Priestonica Cetinje, shodno Pravilniku o geografskim granicama, broju i kapacitetu aglomeracija ("Sl. list CG", br.78/17) obuhvata aglomeraciju Cetinje 1, koja obuhvata teritoriju Prijestonice. Identifikacioni broj aglomeracije Cetinje 1 je 11, i njome su, shodno navedenom Pravilniku, obuhvaćena naselja Cetinje i Bajice. U skladu sa Pravilnikom broj stanovnika aglomeracije je 14.772. Procijenjeno maksimalno opterećenje aglomeracije izraženo u broju ekvivalent stanovnika je 20.000.

Ugovorom o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti i korišćenju komunalne infrastrukture i drugih sredstava u svojini Prijestonice br.01-319/21-1052/2 od 17.06.2021. godine, Društvu sa ograničenom odgovornošću "Vodovod i kanalizacija-Cetinje" je povjereno obavljanje komunalnih djelatnosti javnog vodosnabdijevanja, upravljanja komunalnim otpadnim vodama i upravljanja atmosferskim vodama. Shodno navedenom, Društvo je odgovorno za upravljanje otpadnim vodama za aglomeraciju Cetinje 1, što podrazumijeva obavljanje poslova sakupljanja i odvođenja komunalnih, atmosferskih i otpadnih voda drugog porijekla sa područja grada, održavanja kanalizacionog sistema, kao i održavanja sistema za prihvata i odvođenje atmosferskih voda. Društvu je, u okviru poslova sakupljanja komunalnih otpadnih voda, povjereno i obavljanje poslova crpljenja, odvoza i zbrinjavanja otpadnih voda iz septičkih jama.

Izveštaj o stanju ispuštanja otpadnih voda za teritoriju Prijestonice Cetinje
za 2022. godinu

- 2) Procentualno izražen broj stanovnika po aglomeraciji Cetinje 1 koji su povezani na kolektorski sistem

Broj stanovnika koji su povezani na kolektorski sistem fekalne kanalizacije je 8.913 (broj korisnika- 2971 pomnožen sa prosječnim brojem članova domaćinstva-3), što predstavlja 63% ukupnog stanovništva na gradskom području Prijestonice Cetinje (broj stanovnika na gradskom području Prijestonice Cetinje, prema popisu iz 2011. godine, je bio 13.991). Na području aglomeracije Cetinje 1 postoji 2.705 septičkih jama.

- 3) Broj korisnika fizičkih i pravnih lica u aglomeraciji Cetinje 1

Broj korisnika usluga DOO "Vodovod i kanalizacija-Cetinje" priključenih na kanalizacionu mrežu je 2.673 korisnika u segmentu fizičkih lica (domaćinstva) i 298 korisnika u segmentu pravnih lica.

- 4) Tehničke karakteristike kolektorskog sistema u aglomeraciji Cetinje 1

Dužina fekalne i atmosfere kanalizacione mreže, prema zvaničnim podacima iz Benčmarkinga, koji se dostavljaju Regulatornoj agenciji za energetiku i regulisane komunalne djelatnosti iznosi 52,4km.

Cijevi su betonske ($\varnothing 250$), azbestne ($\varnothing 250$) i PHD ($\varnothing 1000$). Evidentirano je 576 šahti fekalne kanalizacije.

- 5) Broj ispusta, količina i kvalitet ispuštanja komunalnih otpadnih voda u aglomeraciji Cetinje 1

Ukupna fakturisana količina ispuštene otpadne vode za 2022. godinu iznosi 391.178m³. Recipijent ispusta je lokalitet "Ponor", u naselju Donje Polje.

Izvještaj o stanju ispuštanja otpadnih voda za teritoriju Prijestonice Cetinje
za 2022. godinu

6) Industrijski sektori prisutni u aglomeraciji Cetinje 1

Prema podacima Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, dostavljenim Sekretarijatu za finansije i ekonomski razvoj Prijestonice Cetinje dana 19.12.2022. godine, na teritoriji Prijestonice Cetinje djelatnost proizvodnje i prerade hrane je zastupljena u slijedećim oblastima, u navedenom broju privrednih subjekata:

- prerada mlijeka (5),
- klanica i prerada mesa (1),
- prerada mesa (22),
- prerada ribe (1).

Shodno Zakonu o vodama ("Službeni list RCG", broj 27/07 i "Službeni list Crne Gore", broj 73/10, broj 32/11, 47/11, 48/15, 52/16, 55/16, 02/17, 80/17, 84/18), i odredbama člana 115, 116 i 117 istog, za izdavanje vodnih akata nadležnost je organa uprave, izuzev za ribnjake, kaveze za uzgoj ribe i uzgajalište školjki i drugih morskih plodova do 1ha i sisteme za odvodnjavanje i navodnjavanje površine do 20 hektara, koje izdaje nadležni organ lokalne uprave. Sekretarijat za finansije i ekonomski razvoj Prijestonice Cetinje, kao nadležni organ lokalne uprave, u izvještajnom periodu nije izdao niti jedna vodna akta.

Na osnovu člana 116 stav 1 Zakona o vodama za gore navedene djelatnosti vodna akta izdaje nadležni organ uprave odnosno Uprava za vode Crne Gore.

7) Broj uzetih uzoraka po parametru i broj odstupanja u kvalitetu u odnosu na broj uzoraka uzetih u toku godine ispuštene komunalne otpadne vode i biološki razgradivih industrijskih otpadnih voda u odnosu na propisane parametre, u aglomeraciji Cetinje 1

Ovlašćena laboratorija je, tokom 2022. godine, u 4 navrata (februar, maj, septembar i decembar) vršila ispitivanja kvaliteta otpadnih voda uzimanjem uzorka neprečišćene komunalne vode-gradske fekalne kanalizacije, jednokratnim

Izveštaj o stanju ispuštanja otpadnih voda za teritoriju Prijestonice Cetinje
za 2022. godinu

zahvatom na mjestu njihovog ispuštanja u prirodni recipijent, sa preliva izvodnog cjevovoda, na lokalitetu "Ponor" u naselju Donje Polje.

U sva 4 navrata u komentarima analize izvršene od strane ovlaštene laboratorije, između ostalog, navodi se "uzorak je pokazao da voda ne odgovara uslovima Pravilnika o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda ("Sl.list Crne Gore", br. 56/19). Ispitivani parametri u vodi ovog uzorka čija je vrijednost bila iznad GVEZS (granične vrijednosti emisija zagađujućih supstanci) su: suspendovane materije, taložne materije, biološka potrošnja kiseonika, hemijska potrošnja kiseonika, totalni organski ugljenik, totalni azot, nitriti, nitrati, amonijum jon, ukupni azot, ukupni fosfor i deterdženti".

- Shodno odredbama člana 17 stav 1 Zakona o upravljanju komunalnim otpadnim vodama "MIANJA" DOO Cetinje, koje obavlja djelatnost proizvodnje mesnih prerađevina, Sekretarijatu za stambeno komunalne poslove i saobraćaj je, u zakonom propisanom roku, dostavilo rezultate ispitivanja fizičko-hemijske analize otpadne vode koje je izvršeno od strane ovlaštene laboratorije.

U mišljenju ovlaštene laboratorije se navodi "Prema rezultatima fizičko-hemijske analize, uzorak otpadne vode iz proizvodnog pogona "MIANJA" DOO na Cetinju, odgovara uslovima Tabele 1, Tačke 1, Priloga 1 Pravilnika o kvalitetu i sanitarno-tehničkim uslovima za ispuštanje otpadnih voda, načinu i postupku ispitivanja kvaliteta otpadnih voda i sadržaju izvještaja o utvrđenom kvalitetu otpadnih voda ("Sl. list Crne Gore", br.56/19) za ispuštanje u površinske vode".

- 8) Broj komunalnih inspektora i komunalnih policajaca, broj ostvarenih inspekcijiskih kontrola u oblasti upravljanja komunalnim otpadnim vodama, broj izrečenih kazni i iznos naplaćenih kazni

Tokom 2022. godine dva komunalna inspektora su, pored drugih poslova, bili angažovani u oblasti kontrole upravljanja komunalnim otpadnim vodama. Osim navedenih izvršilaca sa punim ovlaštenjima, poslove inspekcijiskog nadzora obavljala su još dva službena lica bez statusa zaposlenih u stalnom radnom odnosu.

Izveštaj o stanju ispuštanja otpadnih voda za teritoriju Prijestonice Cetinje
za 2022. godinu

U isto vrijeme, šest komunalnih policajaca bilo je angažovano na poslovima obezbjeđenja komunalnog reda u oblasti upravljanja otpadnim vodama po Zakonu o upravljanju otpadnim vodama, odnosno Zakonu o komunalnim djelatnostima i propisima Prijestonice Cetinje donesenim na osnovu tog zakona.

Zbog specifične situacije i stalne opasnosti od preliivanja gradskog Ponora II i održavanja zaštitnih rešetki kod Ponora I i Ponora II, izvršeno je 26 inspekcijskih pregleda pri čemu je sačinjeno 15 službenih zabilješki o otklanjanju nepravilnosti u prisustvu inspektora i 11 zapisnika o dobrovoljnom postupanju na otklanjanju nepravilnosti u ostavljenom roku.

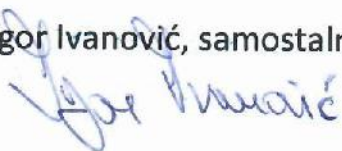
U svim navedenim slučajevima inspekcijskog nadzora postignuti su svrha i cilj inspekcijske kontrole bez izdavanja prekršajnog naloga i bez podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka. U izvještajnom periodu vezano za oblast upravljanja otpadnim vodama, od strane komunalnih policajaca, nije vršeno sankcionisanje, a time nije vršena ni naplata novčanih kazni.

9) Zaključna razmatranja i preporuke za unaprijeđenje stanja upravljanja komunalnim i industrijskim otpadnim vodama

Potrebno je realizovati projekat sanacije recipijenta "Ponor" i izgraditi PPOV, koje će omogućiti prečišćavanje otpadnih voda, u cilju zaštite životne sredine, odnosno spriječavanja ugrožavanja kvaliteta podzemnih voda.

Izveštaj sačinio

Igor Ivanović, samostalni savjetnik I

Vladan RADUNOVIĆ
SEKRETAR

